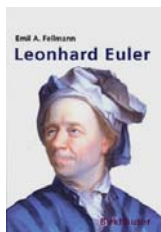

[Σ.τ.Ε]

Στη Στήλη Βιβλιοπαρουσίες και Βιβλιοπαρουσιάσεις όποτε είναι δυνατόν θα υπάρχουν αναλυτικές αναφορές - παρουσιάσεις νέων (αλλά όχι και αναγκαστικά) βιβλίων και άλλες πάλι φορές απλά θα αναφερόμαστε και θα υπογραμμίζουμε την παρουσία στην κυκλοφορία, βιβλίων που κατά την κρίση του παρουσιάζοντος και τη σύμφωνη γνώμη του "φ" αξίζει να γίνει μια τέτοια υπογράμμιση παρουσίας. Στις "βιβλιοπαρουσίες" δεν είναι απαραίτητη κατά συνέπεια η αναλυτική αναφορά στο περιεχόμενο του βιβλίου. Δεν πρόκειται δηλαδή σ' αυτές τις περιπτώσεις για εμπειριστατωμένη βιβλιοκριτική και βιβλιοπαρουσίαση. Απλά τίθεται το βιβλίο υπόψη των αναγνωστών με θετικό βέβαιο τρόπο και προσκαλούνται οι ίδιοι να το εξερευνήσουν.

"Leonard Euler"

Έχουμε ήδη αναφερθεί εκτεταμένα σε προηγούμενες σελίδες, ότι φέτος γιορτάζονται παγκόσμια τα 300 χρόνια από τη γέννηση του Leonhard Euler. Με την ευκαιρία αυτή ανά τον κόσμο, πέρα από τις εορταστικού και επιστημονικού

χαρακτήρα εκδηλώσεις, βλέπουν το φως και πολλές νέες εκδόσεις αναφερόμενες στο έργο και τη ζωή του Euler.

Δυστυχώς στη γλώσσα μας φέτος, αλλά μάλλον και παλαιότερα μόνο αποσπασματικά άρθρα και αναφορές στον Euler βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Αυτό βέβαια δεν συνιστά

απλά μια ένδεια επιστημονικής κουλτούρας και βιβλιογραφίας. Το βασικότερο, είναι η απομάκρυνση των νέων μας επιστημόνων από τις πηγές. Γιατί όλοι ξέρουν πως τα αυθεντικά έργα των προγενέστερων επιστημόνων (και πόσο μάλλον του Euler) αποτελούν πηγές έμπνευσης για τους νεότερους. Ευτυχώς βέβαια που η ελληνική κοινωνία με

τις ευαίσθητες κεραίες που διαθέτει σ' ότι αφορά τη μόρφωση των παιδιών της, έχει εντάξει τη γλωσσομάθεια (κυρίως της παγκόσμιας πλέον - αγγλικής) στις πρώτες προτεραιότητές της.

Κι αυτό μας δίνει την αίσθηση ότι οι τρεις παρακάτω αναφορές σε αντίστοιχα βιβλία στην αγγλική γλώσσα δε στερούνται νοήματος. Μιλάμε για:

Το βιβλίο του γερμανού **Emil A. Fellmann "Leonard Euler"** το οποίο κυκλοφορεί από το 1995 στα γερμανικά και από τις αρχές του 2007 στα αγγλικά, από τις εκδόσεις Birkhauser με I.S.B.N. 9783764375386 (τιμή 40 \$).

Το βιβλίο αυτό σύμφωνα με τον παρουσιαστή του, Fernando Q. Gouvea, στην ιστοσελίδα της MAA, αποτελεί τη μόνη διαθέσιμη βιογραφία του Euler στην αγγλική γλώσσα. Είναι μία πολύ καλή εισαγωγή στη βιογραφία του Euler, πολύ καλαίσθητη έκδοση και με πολλές εικόνες.

Σύμφωνα με τον F. Gouvea, ο Fellmann επέλεξε να κάνει μια μη τεχνική βιογραφία, χωρίς μαθηματικές λεπτομέρειες και τύπους. Έχει περιλάβει πολλές αναφορές στο έργο του Euler, αλλά με ελάχιστες λεπτομέρειες. Ακόμα και αυτές όμως σημειώνονται με αστειώδη, ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να τις προσπεράσει αν δεν είναι εξοικειωμένος με τις μαθηματικές περιοχές που αναφέρονται. Αυτή η μέριμνα όπως παρατηρεί ο Gouvea οδηγεί τον Fellmann να καταπιναστεί περισσότερο με πιο προσπελάσιμες πλευρές (άρα και όχι τις σημαντικότερες) του έργου του Euler.

Βέβαια η έμφαση του Fellmann πέφτει κυρίως στον άνθρωπο-Euler, όπου ο συγγραφέας, όντας ένας από τους editors των τόμων στα "Opera Omnia" που αναφέρονται στο έργο του Euler, καταφέρνει να αξιοποιήσει το αρχαιακό πρωτότυπο υλικό και να δει απ' τα μέσα τη ζωή του Leonhard Euler.

Οι συνεργάτες του Euler, τα μέλη της οικογένειάς του, αλλά και η ακαδημαϊκή ζωή στην Αγία Πετρούπολη και το Βερολίνο τότε, παρουσιάζονται εκτεταμένα στο βιβλίο του Fellmann.

Τέλος, αν και ο F. Gouvea ασκεί έντονη κριτική ως προς την ποιότητα της μετάφρασης και τη χρήση της αγγλικής γλώσσας, τονίζει ότι το βιβλίο αυτό αξίζει να διαβαστεί και αποτελεί μια καλοδεχούμενη προσθήκη στην αγγλόφωνη βιβλιογραφία σχετικά με τον Euler.

(B.E.B.)

"How Euler Did It"

Ένα άλλο, διαφορετικού προσανατολισμού από το προηγούμενο βιβλίο, που κυκλοφόρησε επίσης φέτος (Εκδόσεις M.A.A., I.S.B.N. 978-0-88385-563-8) είναι το **"How Euler Did It"** του καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Δυτικού Connecticut **Edward Sandifer**. Πρόκειται για μια συλλογή 40 μηνιαίων άρθρων (από το Νοέμβρη του 2003 ως το Φλεβάρη του 2007), γύρω από τη μαθηματική και επιστημονική εργασία του Euler, που ο καθηγητής Sandifer δημοσίευσε στην ιστοσελίδα της Μαθηματικής Εταιρείας της Αμερικής (MAA).

Ο Sandifer είναι ένας αφοσιωμένος μελετητής του Euler τα έργα του οποίου μελετά στο πρωτότυπο, όντας γνώστης πολλών γλωσσών και μεταξύ αυτών και των λατινικών.

Είναι γραμματέας της Εταιρείας Euler στις Η.Π.Α. (Euler Socite) η οποία ασχολείται με τη μελέτη και την ανάδειξη πλευρών του Έργου του Euler που δεν έχουν ακόμα αναδειχθεί κι ας έχουν περάσει πάνω από 200 χρόνια από το θάνατό του. (1783).

Ένα δείγμα γραφής του Sandifer αποτελεί το άρθρο που με πολύ ευγένεια ο καθηγητής Sandifer έδωσε στο "φ" την άδεια για τη μετάφρασή του και έχετε ίσως ήδη μελετήσει σε προηγούμενες σελίδες του τεύχους που κρατάτε στα χέρια σας.

Από το βιβλίο του Sandifer ο αναγνώστης μπορεί να πάρει μια αρκετά σφαιρική ιδέα γύρω από το έργο του Euler. Και φυσικά τόσο ο επαγγελματίας, νέος ερευνητής μαθηματικός, όσο και ο δάσκαλος των Μαθηματικών, είναι βέβαιο πως πολλές εμπειρίες και εμπνεύσεις θα αποκομίσουν μέσα από το ταξίδι στον Παράδεισο των Ιδεών του Euler που ο Sandifer του δίνει τη δυνατότητα να κάνει.

(B.E.B.)

"A MATHEMATICAL BRIDGE"

Αν και το βιβλίο **"A MATHEMATICAL BRIDGE"** An Intuitive Journey in Higher Mathematics (εκδ. World Scientific, I.S.B.N. 981-238-555 X) του **Stephen Fletcher Hewson** κυκλοφορεί από το 2003 (και σε ανατύπωση αμέσως από το 2004), μάλλον στη χώρα μας (με τις γνωστές υστερήσεις) δεν έχει γίνει ακόμα γνωστό. Και πραγματικά αυτό συνιστά ένα σοβαρό κενό, τόσο

για τους νέους που σπουδάζουν σε Θετικές Σχολές όπου τα Μαθηματικά δυστυχώς τις περισσότερες φορές με τον άκρατο φορμαλισμό και τις κουραστικές λεπτομέρειες που τους παρουσιάζονται, μόνο ελκυστικά γι' αυτούς δεν είναι, όσο και για τους διδάσκοντες τα Μαθηματικά στη Μέση (κυρίως) Εκπαίδευση όπου ο χώρος μεταξύ αυτών που διδάσκουμε (και όπως τα διδάσκουμε) και των Ανώτερων Μαθηματικών (έστω και όπως τα διδασχθήκαμε) έχει, αν όχι κοπεί εντελώς, τουλάχιστον εξασθενήσει επικίνδυνα.

Το βιβλίο του S. F. Hewson, ένα πραγματικά εμπνευσμένο έργο, εισάγει ενορατικά και πειστικά τον αναγνώστη σε μια μεγάλη γκάμα μαθηματικών περιοχών αλλά και σε περιοχές της Θεωρητικής Φυσικής.

Το βιβλίο του S. F. Hewson δεν είναι μόνο περιγραφικό όπως ίσως άλλα της ίδιας κατηγορίας. Είναι ένα Μαθηματικό έργο, που εισάγει τον αναγνώστη στις πιο βαθιές έννοιες των Μαθηματικών με τον πιο φιλικό τρόπο.

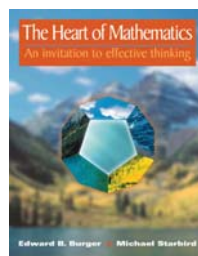
Για τους συναδέλφους που προβληματίζονται πώς θα εισάγουν τους μαθητές τους κάθε φορά σε μια νέα έννοια ή περιοχή των Μαθηματικών, το **"A MATHEMATICAL BRIDGE"** δικαιώνει τον τίτλο του. Είναι μια στέρεη γέφυρα που θα τους περάσει από την όχθη των απονοματοδοτημένων "imitation" μαθηματικών στον κόσμο των Μαθηματικών Ιδεών.

Είναι ένα βιβλίο που μπορεί να βοηθήσει εξαιρετικά το δάσκαλο των Μαθηματικών στις Επιστημολογικές, Επιστημονικές και Παιδαγωγικές - Διδακτικές απαιτήσεις του έργου του. Γνωρίζοντας τις ανάγκες της Μέσης Εκπαίδευσης θα λέγαμε ότι δεν θα ήταν άστοχο να χρησιμοποιηθεί σαν εγχειρίδιο για δύο εξαμηνιαία μαθήματα στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Διδακτικής των Μαθηματικών.

Το βιβλίο συνιστάται θερμά.

(B.E.B.)

THE HEART OF MATHEMATICS An Invitation to Effective Thinking

Edward B. Burger and **Michael Starbird**

Εκδ. *Key Curriculum Press* σε συνεργασία με *Springer Verlag*
I.S.B.N. 1-55953-407-9

Ένα βιβλίο στην Αγγλική Γλώσσα που